

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Образотворче мистецтво	Рівень вищої освіти	перший (бакалавр)
Кафедра	Монументальний живопис	Рік навчання	1
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	Нормативна
Спеціальність	023 Образотворче мистецтво	Семестри	2

«АКАДЕМІЧНИЙ ЖИВОПИС»

Семестр II (весна —2025)

27 січня — 10 травня

Викладач Силка Євгенія Олександрівна, викладач кафедри «МЖ»

E-mail Art.pogrebnyak@gmail.com
sylka.evheniia@ksada.org

Заняття За розкладом, онлайн заняття у ZOOM та/або Googl Meet

Консультації Дата проведення узгоджується з групою і повідомляється заздалегідь

Адреса корпус 1, вул. Мистецтв 8

Телефон 066 877 92 91 — телефон викладача

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Заняття проходять дистанційно за розкладом:

1САММ23 – АКАДЕМІЧНИЙ ЖИВОПИС.

Комунікація із викладачем під час занять, або поза заняттями можлива у створеному із групою телеграм-чаті з цієї дисципліни. Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем також є електронне листування. Умови листування: 1) в *темі* листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (скорочено – Живопис); 2) в полі тексту листа позначити, хто звертається – анонімні листи розглядатися не будуть; 3) файли підписувати таким чином: *прізвище_завдання. Розширення: текст – doc, docx, ілюстрації – jpeg, png, pdf.*

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчальний посібник з академічного живопису: Анорічева-Єрьомка А. І. Харків, Колорит, 2009, 210 с. – іл.

Візуальний методичний матеріал (курсів роботи студентів) з методичного фонду кафедри монументального живопису.

ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ

Додаткові навчально-інформаційні матеріали, актуальні розробки в галузі академічного живопису, дані про авторів, окремі школи, творчі групи, можна переглянути в мережі Інтернет. Відповідні посилання можуть надаватись викладачем за проханням студента після закінчення практичного заняття, або під час безпосередньої роботи над певним завданням.

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Акрилові фарби, олійні фарби, розчинник, палітра, пензлі різного розміру, 2 полотна 70x80, папір крафт, вугілля, звичайний олівець, гумка.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Метою дисципліни «Академічний живопис» є розширення необхідних теоретичних знань і законів образотворчого мистецтва, формування основних уявлень про живописні прийоми створювання якісного художнього твору, ознайомлення з системою засобів вираження художнього образу, стимулювання розвитку творчої манери та індивідуального стилю, які розвинути творчі здібності студентів і допоможуть сформувати високо-професійних фахівців у галузі живопису. Отримані знання, навички і вміння що до володіння техніками живопису допоможуть у вирішенні питань монументально-декоративного оздоблення громадських і приватних об'єктів.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- сформувати у студентів стійку мотивацію до вивчення дисципліни та потребу в систематизованих знаннях в галузі монументального живопису;
- сформувати практичні вміння й навички використання відповідних матеріалів при виконанні монументального живопису;
- практичне опанування студентами різноманітних технік живопису.
- вивчення різновидів та авторських живописних манер;
- практичне опанування живописних прийомів у залежності від поставленого завдання і наявних матеріалів та інструментів; опанування студентами теоретичних знань законів живопису;
- сформувати у студентів стійку мотивацію до вивчення дисципліни та потребу в систематизованих знаннях в галузі живопису;
- розвиток індивідуальних творчих якостей;
- утілення глибоких загальнолюдських ідей від розробки концепцій та композиційно-пластичних рішень, до їх повного здійснення в різних техніках монументального мистецтва і стріт-арту;
- демонстрації високої художньої культури на підставі ретельного вивчення та аналізу композицій кращих творів українського і світового мистецтва;

знати:

- приклади технік живопису;
- назви інструментів та матеріалів, що використовуються в роботі;
- професійну специфіку стріт-арту та монументального мистецтва, образно-стилістичні, пластичні і змістовно-контекстуальні особливості функціонування монументального живописного твору в архітектурному середовищі екстер'єру та його сприйняття людиною;
- історію виникнення, розвитку та сучасну проблематику монументального мистецтва та стріт-арту;
- методики створення живописного твору монументального мистецтва;
- художні методи сюжетно-пластичної інтерпретації теми в живописі, включаючи авторські техніки та комп'ютерні технології;
- принципи урахуванням матеріалу та техніки виконання живопису, в залежності від призначення архітектурного об'єкту та його стилістичних й просторових особливостей;

вміти:

- працювати з інструментами та матеріалами, які призначені для створення живописного твору;
- використовувати відповідну живописну техніку для втілення авторських творчих задумів та створювати твори на високому професійному рівні;
- поєднувати в живописі конкретні предметно-фігуративні мотиви з декоративним та абстрагованим формоутворенням;
- варіювати трактування елементів в живописному творі;
- будувати тональну організацію та кольорову палітру в живописній роботі;
- аналізувати мистецькі твори;
- використовувати класичні аналоги – твори світового мистецтва для розвитку своєї образно-стилістичної ідеї;
- пов'язувати розробку живописного твору зі специфікою різноманітних технік монументального живопису;
- використовувати для живопису традиційні та новітні матеріали;

мати навички:

- малювати з натури для збору підготовчого матеріалу до живописного твору;
- створення ескізів для монументальних живописних творів;
- поетапного створення монументального твору;
- залучення різноманітних джерел для повноцінного розкриття теми роботи та вирішення її образів;
- досягати авторської неповторності в завершеній роботі;
- вписувати монументальні живописні твори в простір заданого архітектурного об'єкту;
- творчо підходити до оформлення робіт та організації експозиції.

Дисципліна забезпечує такі компетентності:**загальні компетентності:**

ЗК 2 - здатність зберігати і примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

ЗК 5 - здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК 6 - здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

спеціальні компетенції:

СК 3 - здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей;

програмні результати навчання:

ПРН 1 - застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу;

ПРН 7 - відображати морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів образотворчого, декоративного мистецтва, реставрації та використовувати існуючі методики реставрації творів мистецтва в практичній діяльності за фахом;

ПРН 9 - застосовувати знання з історії мистецтв у професійній діяльності, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід;

ПРН 14 - трактувати формотворчі засоби образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства, комплексно визначати їхню функціональну та естетичну специфіку у комунікативному просторі.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Академічний живопис – є однією з найважливіших фундаментальних дисциплін, що виховує творче мислення, ідейно-естетичні погляди, які сприяють придбанню професійної майстерності, що необхідно для створення оригінальних за формою та змістом художніх творів. Основною формою навчання живопису є етюд з натури (по фото). Процес вивчення натури повинен будуватися на всіх елементах образотворчої мови: композиції, малюнку, світло-тіньових і кольоро-тональних співвідношеннях.

Головною вимогою у процесі навчання живопису є визначення пластики, кольоро-тональних співвідношень натури, пошук її виразних особливостей. Вміння вирішувати на високому рівні складні творчі задачі є запорукою майстерності художника.

Процес навчання складається з таких етапів: Замальовки та ескізи, картон до постановки та живопис на полотні.

Згідно з навчальним планом професійного спрямування «САММ» дисципліну «Академічний живопис» студенти вивчають на 1 курсі в осінньому семестрі в першому семестрі в обсязі 5 кредитів ECTS (75 годин), практичних занять – 75 годин. Під час проходження курсу студент отримує знання щодо створення самостійних живописних

творів, уміння професійно аналізувати і вирішувати питання синтезу монументально-декоративних творів в архітектурі.

Дисципліна вивчається на 1 курсі в першому семестрі в обсязі 5 кредитів ECTS (90 годин), практичних занять – 90 годин. Всього курс має 2 модулі, які включають 2 змістовні модулі по 1 темі.

МОДУЛЬ 1.

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Чоловічий портрет з руками на контрастному тлі (з фото).

1. Замальовки та ескізи до постановки;
2. Картон до постановки;
3. Імприматура;
4. Живопис на полотні.

МОДУЛЬ 2.

Змістовий модуль 2.

Тема 2. Творчий портрет з руками. Знатури.

1. Замальовки та ескізи;
2. Картон;
3. Імприматура;
4. Живопис на полотні.

РОЗКЛАД ДИСЦИПЛІНИ

Денне відділення

МОДУЛЬ I

Дата	Тема	Вид заняття	Зміст	Години	Рубіжний контроль	Деталі
1 тижн.	1	Вступна бесіда, практичні заняття	Замальовки та ескізування до постановки	6	Індивідуальні повідомлення, обговорення в зум	
2 тижн.		практичні заняття	Картон до постановки	6	Індивідуальні повідомлення, обговорення в зум	
3 тижн.		практичні заняття	Імприматура. Початок живопису на полотні.	6	Індивідуальні повідомлення, обговорення в зум	

4-8 тижд.		практичні заняття	Продовження та завершення живопису на полотні	27	Модульний перегляд, обговорення в зум	
-----------	--	-------------------	---	----	---------------------------------------	--

МОДУЛЬ II

Дата	Тема	Вид заняття	Зміст	Години	Рубіжний контроль	Деталі
9 тижн.	2	Вступна бесіда, практичні заняття	Замальовки та ескізування до портрету з руками	6	Індивідуальні повідомлення, обговорення в зум	
10 тижн.		практичні заняття	Картон	6	Індивідуальні повідомлення, обговорення в зум	
11 тижн.		практичні заняття	Імприматура. Початок живопису на полотні	6	Індивідуальні повідомлення, обговорення в зум	
13-16 тижн.		практичні заняття	Продовження та завершення живопису на полотні	27	Ітоговий перегляд	Колективне обговорення

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми розкриваються шляхом практичних занять. Самостійна робота спрямована на практичне опробування та закріплення лекційних тем. Зміст самостійної роботи складається з виконання творчих робіт на задану тему.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

При вивченні дисципліни «Академічний живопис» застосовано ефективні методи контролю та самоконтролю, зокрема:

- методи практичного контролю: виконання практичних завдань (виконуються під час самостійної роботи);
- методи практичного контролю: виконання практичних та екзаменаційного завдань (виконуються під час практичних занять);
- Екзаменаційний перегляд.

Форма організації контролю: індивідуальний контроль. Види контролю: рубіжний і підсумковий:

- 1 модуль: модульний перегляд на 8 тижні;
- 2 модуль: екзаменаційний перегляд.

Студенти надають фото оформлених робіт у хорошій якості.

Підсумковий контроль засвоєних знань здійснюється у формі екзаменаційного перегляду.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)	Національна	Бали	ECTS
відмінно	90–100	A	A+ 98–100	Задовільно	64–74	D
			A 95–97		60–63	E
			A- 90–94	незадовільно	35–59	FX
Добре	82–89	B		незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	C				

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Під час занять необхідно вимкнути звук мобільних телефонів як студентам, так і викладачу. Вітається власна думка з теми заняття. У разі відрядження, хвороби тощо викладач має перенести заняття на вільний день за попередньою узгодженістю зі студентами.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTІ

Пропускати заняття без поважних причин недопустимо (причини пропуску мають бути підтверджені). Запізнення на заняття не вітаються. Якщо студент пропустив певну тему, він повинен самостійно відпрацювати її та на наступному занятті відповісти на ключові питання, також представити практичну роботу на етапі створення.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх роботах, при складанні заліків, екзаменів тощо). Жодні форми порушення академічної доброчесності не допускаються. Якщо під час практичного завдання помічено порушення, то студент втрачає право отримати бали.

Корисні посилання:

<https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

1 СЕМЕСТР

№ модуля	№ теми, завдання	Форма звітності	Макс. кількість рейтингових балів
М 1	Тема 1	Виконання оригіналів. Поточний перегляд	
	1.		0 – 5
	2.		0 – 5
	3.		0 – 5
	4.		0 – 25

Загальна кількість балів за МОДУЛЬ 1		Перегляд робіт	0 – 40
М 2	<i>Тема 2</i>	<i>Виконання оригіналів. Поточні перегляди</i>	
	1.		0 – 5
	2.		0 – 5
	3.		0 – 5
	4.		0 – 35
	Оформлення експозиції		0 – 10
Загальна кількість балів за МОДУЛЬ 2		Перегляд робіт	0 – 60
Загальна кількість балів за семестр		Екзаменаційний перегляд	0 – 100

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звітності	Бали
1	Поточний контроль	0–40
2	Поточний контроль	0–60
	Всього балів	100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Бали			Критерії оцінювання
	0–20	0–40	
A+	20	40	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали за темою. Вчасно виконував завдання практичних занять. Відповів на додаткові питання. Оформлення акуратне, копія ідентична до оригіналу.
A	17–19	37–39	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали. Оформлення акуратне, копія ідентична до оригіналу.
A-	16	36	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, подача акуратна, максимально наближена до оригіналу.
B	12–15	32–35	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив декілька незначних помилок.
C	8–11	22–31	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив значні помилки, є невеликі проблеми з якістю виконання та своєчасністю виконання практичних завдань.
D	4–7	10–21	Студент не в повному обсязі опанував матеріал теми, робота виконана на недостатньому рівні із значними недоліками, наявні проблеми з якістю виконання та своєчасністю виконання практичних завдань.
E	1–3	1–9	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал теми, виконана робота має багато значних, виконана не своєчасно.
	0	0	Пропуск рубіжного контролю.

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за активність. Студент під час курсу виконав додаткове практичне завдання, або зробив публікацію статті за темою предмету, участь у виставках, конкурсах (10 балів).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА**Базова:**

1. Александрович В. Українське малярство XIII-XV ст./В. Александрович – Львів, 1995. – 200 + 32 с. – (Студії з історії українського мистецтва).
2. Анорічева-Єрьомка А. І. Академічний живопис. Навч. посіб. Харків, Колорит, 2009, 210 с. – іл.
3. Беліка Є. В., Конопко О.І. Техніка і технологія олійного живопису: навч. посібн. /– К.: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. – 92 с.
4. Білецький П.О. Мова образотворчих мистецтв. – К., 1973.
5. Віл Гомперц. Що це взагалі таке? 150 років сучасного мистецтва в одній пілюлі. – К.: АртНусс, – 486 с.
6. Ган Н.С. Курс пластичної анатомії людини- К.: Мистецтво, 1965.
7. Дідик Н. Основи композиції: навчальний альбом-посібник. – Ужгород: видавництво «Мистецька лінія», 2009. – 64 с.
8. Ковальова М., Крот Т. Проблема побудови колориту в портреті: Історіографія// Матеріали Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції за підсумками роботи у 2016 – 2017 рр. Харків: ХДАДМ, 2017. С. 175–177
9. Котляр Є.О., Харківські монументалісти: горизонти сучасної школи // Образотворче мистецтво. – К.: Національна спілка художників України, 2006. – № 3. – С. 86-91.
10. Кривавич Д. П., Овсійчук В.А., Черепанова С.О. Українське мистецтво: Навч. посібн. : У 3 ч. – Львів: Світ, 2005. – Ч. 3. – 268 с.
11. Марчак В. Про малярство: Навчальний посібник – Львів: ФОП Стебляк О.М., 2018. – 264 с.
12. Музика О. Я. Матеріали і техніка олійного живопису: навч. посібник / укладач– Умань: ВПЦ «Візаві», 2013. – 114 с.
13. Овсійчук В. Українське малярство X-XVIII ст. Проблеми кольору / В. Овсійчук. - Львів: [б. в.], 1996.
14. Сковронський В. М. Технологія живопису та декоративно-прикладного мистецтва: навч.посіб. / В. М. Сковронський. Київ. КНУКіМ, 2007. 207 с.
15. Стороженко М. Альбом. Київ, Дніпро, 2010.

Допоміжна:

1. Йоганнес Іттен. Наука дизайну та форми. Вступний курс, який я викладав у Баугаузі та інших школах / Іттен Йоганнес. Київ: ArtHuss, 2021. 136 с.
2. Ничкало С. А. Мистецтвознавство: Короткий тлумачний словник / Ничкало С. А. – К.: Либідь, 1999. – 208 с.
3. Печенюк Т. Кольорознавство. - К.: Грані-Т, 2009. – 192 с.
4. Пічкур М. Образотворча підготовка студентів мистецьких спеціальностей в закладах вищої освіти. К.: Ліра-К, 2022. 461 с.
5. Прищенко С. В. Кольорознавство: навч. Посібник / за ред. Проф. Є. А. Антоновича. – К.: Альтерпрес, 2010.
6. Прищенко С.В. Кольорознавство: навчальний посібник /3-тє вид., випр.ідоповн. К: Видавничий дім «Кондор», 2018. 436 с., 32 іл.
7. Сензюк. Композиція в декоративному мистецтві. – К., 1990.
8. Соколюк Л. Д. Михайло Бойчук та його концепція розвитку українського мистецтва (перша третина XX ст.): автореф. дис. на здоб. наук. ступ. д-ра мистецтвознавства. 17.00.05/Л. Д. Соколюк; НАН України Ін-т мистецтзнавства, фольклористики та етнології ім. М.Т.Рильського НАН України. К., 2004. 36 с.
9. Paul Stella. Chromaphilia: The story colour in art. England: Phaidon, 2017. 296 p.

Електронні ресурси:

1. Виртуальний музей міста Кіровограда
URL:<http://www.elisavetgradmuseum.kr.ua/01.html>
2. Горбатенко Л.П. Асоціативно-образні колірні композиції як самостійний напрям нефігуративного образотворчого мистецтва//АРТ-платформа, 2021Вип.3 Науковий альманах. Київ: 2021 С. 361–370. URL:<http://art-platforma.kmaesm.edu.ua/index.php/art1/article/view/64/55>
3. Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології. Інтернет видання
URL:http://www.etnolog.org.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=1802
4. Музей українського живопису Дніпро. Офіційний сайт
URL:<http://museum.net.ua/day-in-history/18-01/>
5. Офіційний сайт Національного музею України
URL:<http://namu.kiev.ua/ua/about/collections/painting2/9.html>
6. Персоналії українських художників. URL: <https://sverediuk.com.ua/2018>
7. Сучасні Українські художники – твори онлайн
URL:<http://ukrainianartists.blogspot.com/>
8. Тетяна Яблонська URL:<http://na.mil.gov.ua/46175-tetyana-yablonska-geroj-ukrayiny-avtorka-blyzko-100-tvoriv-zhyvopysu-ta-grafiky-mystetstvo-spoznane-lyubovi-do-zhyttya>